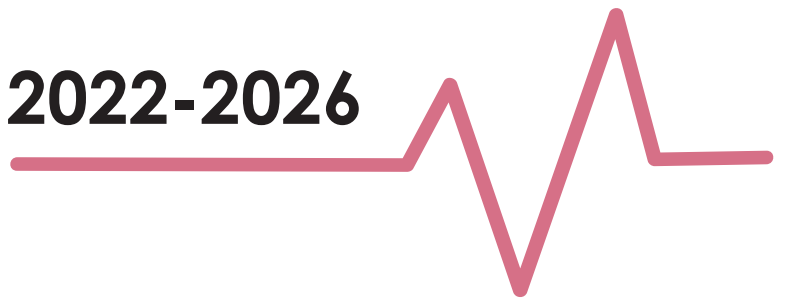

PLA LOCAL DE SALUT

2022-2026

AJUNTAMENT DE
PAIPORTA

Regidoria de Benestar
Social, Sanitat i Salut Pública

PLA LOCAL DE SALUT

2022-2026

Promou:

Regidoria de Benestar
Social, Sanitat i Salut Pública

Equip tècnic:

La Dula Coop.V

ÍNDEX

Pròleg	4
Introducció	5
1_Marc analític del Pla	6
2_Anàlisi de Referents	9
3_Metodologia de treball	12
4_Actualització i prioritització del diagnòstic	15
5_Marc d'Implementació del Pla	18
6_Línies estratègiques i accions	20
7_Document de seguiment del Pla	36

Pròleg_

Aquest primer pla de salut del municipi de Paiporta és el resultat d'una aposta per el protagonisme individual i col·lectiu de les persones en la cura de la seua salut, des del mateix disseny de les polítiques municipals de salut.

En efecte en 2019, després d'estar creat el Consell de Salut (Mesa Intersectorial de Salut) es va començar la tasca d'elaboració d'aquest pla local de salut, amb un diagnòstic de necessitats en salut, en el que van participar nombroses persones, tècnics de l'ajuntament i representants de diferents organismes i associacions. Després, amb el canvi de govern i la posterior pandèmia de Covi-19, el treball es va veure interromput, però es va poder reprendre en 2021 amb el suport tècnic adequat, però mantenint l'aposta per el treball participatiu, en el què el Consell de Salut ha tingut un paper destacat.

El resultat és, al meu parer, un enfocament de la promoció de la salut que combina algunes de les perspectives més actuals i innovadores de la salut pública i comunitària: la perspectiva dels determinants de la salut i de les desigualtats en salut com a marc explicatiu de la salut i la democratització de les cures i la governança públic-comunitària com a eixos vertebradors de l'acció.

Aquest plantejament es tradueix en una innovadora i suggestiva proposta de línies estratègiques i accions de promoció de la salut que van des de la promoció de les xarxes socials, al impuls de la governança públic-comunitària en l'àmbit de la salut, passant per la promoció d'entorns urbans inclusius, que fomenten l'ús i la trobada i la promoció d'uns estils de vida saludables amb una mirada atenta a les desigualtats socials i als col·lectius vulnerats.

Tot això en consonància amb els principis rectors del IV Pla de Salut de la Comunitat Valenciana (2016-2020), entre els quals cal destacar especialment la necessitat de promoure la salut al llarg del cicle de vida, en totes les edats i des de totes les polítiques municipals: educació, sanitat, urbanisme, esport, medi ambient, etc.

En definitiva, estem convençuts de que el desenvolupament i posada en pràctica conseqüent de les propostes d'intervenció contemplades en aquest pla redundarà en una millora de la salut de les paiportines i paiportins. Un pla de salut, com aquest, sempre és necessari i més després d'una pandèmia com l'actual que ha posat de manifest d'importància de contar amb sistemes de salut robustos, entorns promotors de salut i xarxes de salut comunitària que produeixen de manera combinada persones saludables. En aquesta tasca el Consell de Salut deurà tindre un protagonisme decisiu en l'èxit del Pla de Salut.

Rafael Gadea

Regidor de Benestar Social, Sanitat i Salut Pública

Introducció_

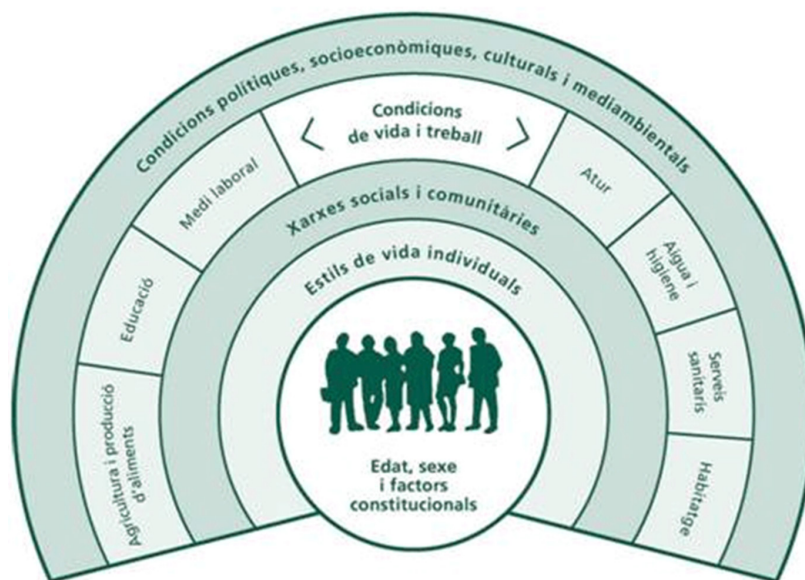
Aquest document complementa el diagnòstic participat en l'àmbit de la salut, realitzat a Paiporta entre els anys 2018 i 2019, constituint ambdós el Pla local de salut. Aquest pla té com a finalitat promoure la salut en el municipi, al llarg de totes les edats i atenent especialment a les desigualtats socials en salut. A més, i donada la situació que estem vivint, el document té molt en compte els efectes que la pandèmia de la COVID-19 està tenint en la població.

En aquest cas, i a partir de les necessitats identificades prèviament, el pla d'acció fixa quatre línies estratègiques i quinze accions a realitzar en els propers cinc anys al municipi (2022-2026). Aquestes accions es reparteixen entre diverses àrees de l'Ajuntament, tot i que lògicament les àrees de Benestar social i Salut pública tenen un protagonisme especial en el lideratge de les propostes establertes.

1_Marc analític del Pla

El Pla de Promoció de la salut de Paiporta està basat en diferents perspectives teòriques, les quals orienten les línies estratègiques i les accions que en ell s'inclouen. Aquest primer apartat tracta de repassar les tres línies teòriques que d'una manera més directa el configuren.

En primer lloc, el document està vertebrat pel marc dels **Determinants socials de la salut**¹. Aquest enfocament s'ha estès amb el pas dels anys en l'àmbit de la salut pública. Bàsicament, assenyala que la salut de les persones no depèn exclusivament dels factors biològics – relacionats amb la genètica, l'edat o la constitució física- sinó que de forma principal es relaciona amb les condicions socials, econòmiques i ecològiques en que viuen les persones. Per tant, com es pot veure a la imatge, estar ocupat o en atur, les condicions en que es treballa, el tipus d'accés a l'habitatge o l'entorn urbà i ecològic que s'habita són aspectes centrals en determinar la salut de les persones.

Il·lustració 1: Model de determinants de la salut de Dahlgren i Whitehead, 1991.

Font: Agència Salut Pública de Catalunya

En el cas de Paiporta, a més, es posarà un èmfasi especial en la consideració dels determinants ecològics de la salut, en línia amb el treball que ha realitzat Joan Benach, els quals estan centrant els debats recents sobre les accions locals en la matèria. Això suposa que s'atendran de forma emergent qüestions com l'afecció que l'emergència climàtica genera en els entorns urbans i la salut de la ciutadania, les malalties derivades de la contaminació de l'aire que es respira o les condicions dels aliments que consumim. Aquestes, d'una manera o una altra, estaven presents en el diagnòstic participat.

També, és important ressaltar que, si ens endinsem en la mirada dels condicionants socials i d'entorn de la salut, sorgeix immediatament la qüestió de **les desigualtats en salut**. Entenem per aquestes totes aquelles diferències en salut entre grups poblacionals definits socialment, econòmicament o geogràficament que suposen una diversitat d'oportunitats i recursos en l'àmbit de la salut. Així, tenint en compte aquest plantejament, el present Pla treballarà des d'una perspectiva de l'equitat en la reducció d'aquestes desigualtats en l'àmbit local.

¹ Dahlgren, G and Whitehead, M (1991) Rainbow model of health in Dahlgren, G (1995) European Health Policy Conference: Opportunities for the future. Vol 11 – Intersectoral Action for Health. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe.

Els enfocaments mencionats estan presents i articulen el IV Pla de Salut de la Comunitat Valenciana (2016-2020), en el context del qual es promou el Pla local de Salut del municipi de Paiporta. Llavors, molts dels principis rectors del primer són assumits en aquest document. Entre ells, destaca especialment la voluntat de promoure la salut al llarg del cycle de vida – **en totes les edats**– i com es deixava entreveure més amunt, **des de totes les polítiques locals**. Més endavant, en altres punts, aprofundirem en aquestes qüestions. Ara bé, al marc anterior s'han volgut afegir algunes especificitats pròpies d'aquest document, com les que s'introdueixen a continuació.

En segon lloc, cal destacar que el present document també s'inspira en l'anomenat marc de **la democratització de les cures**². D'acord amb aquesta perspectiva, els canals per a corregir i eliminar les gravíssimes injustícies de gènere que ocorren en l'actual distribució social de les pràctiques de cura impliquen socialitzar aquestes en diverses direccions. Cal tindre present que aquestes desigualtats en la provisió de les cures suposen efectes importants en la salut física i mental de les dones. Així, enfront de les concepcions més tradicionals, aquesta democratització passa per diferents canals: per una corresponsabilitat dels homes dintre de les llars; per un paper expansiu de les polítiques de benestar de l'administració pública; pel foment de la conciliació laboral en l'àmbit del mercat. I en darrer lloc, i el que més interessa ací, és el paper de les comunitats locals en articular el que s'ha anomenat les "cures col·lectives"³. És a dir, la construcció de comunitats amb vincles forts, amb xarxes socials de proximitat, les quals juguen un paper fonamental en garantir la "sostenibilitat de la vida" i millorar la salut de la població. Aquest plantejament parteix de la idea de que totes les persones som interdepenents i vulnerables, motiu pel qual ens necessitem unes a altres. Així, qüestiona implícitament els conceptes d'autonomia i dependència que els enfocaments liberals han fet majoritaris.

La Ciudad Cuidadora

Il·lustració 2: La Ciudad Cuidadora. Font: Col·lectiu Punt 6

² Ezquerro, Sandra y Mansilla, Elba. (2018). Economía de les cures i política municipal: cap a una democratització de la cura a la ciutat de Barcelona. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

³ Vega, Cristina; Martínez, Raquel; Paredes, Myriam. (2018). Introducción. Experiencias, ámbitos y vínculos cooperativos en el sostenimiento de la vida. En Cristina Vega, Raquel Martínez, y Myriam Paredes (Eds.), Experiencias y vínculos cooperativos en el sostenimiento de la vida en América Latina y sur de Europa (pp. 13- 48). Madrid: Traficantes de sueños

Des d'aquests plantejaments s'ha formulat la idea de promoure **Ciutats cuidadores**⁴, que posen en el centre de la política pública la importància de la cura i la salut així com la declinació col·lectiva que aquestes tenen. D'alguna manera, es tracta d'assajos en l'àmbit local per articular l'anomenat "Dret a la cura", és a dir, la possibilitat de rebre cures en els moments vitals que més es necessiten així com poder escollir els vincles de cura que es volen donar al llarg de la vida.

En aquest sentit, cal tenir en compte que Païporta compta amb un projecte pioner d'impuls d'una xarxa públic-comunitària per fer front a la soledat no desitjada de les persones majors. Estirant d'aquest fil, el Pla prestarà una atenció especial a estendre aquesta mena de xarxes veïnals per la promoció de la salut a determinats col·lectius i etapes de la vida. Llavors, caldrà veure com poder treballar de forma comunitària amb les persones cuidadores de persones amb malalties o amb dependències; també les mesures de suport a aquelles persones que es troben en situació de criança, sobretot en aquells casos on hi haja menys xarxes de suport al seu voltant; per últim, serà interessant poder atendre des d'aquests plantejaments les persones amb problemes de salut mental i les seues famílies.

En tercer lloc, la darrera perspectiva que contribueix a configurar aquest Pla és **els models de governança públics-comunitaris** o l'emergència del paradigma dels comuns urbans. Dita mirada posa l'accent en revertir els processos de privatització que pateixen els serveis públics en el període neoliberal, però també en contrarestar les derives jeràrquiques i de "tancament" que certs sistemes públics també sofreixen⁵. Enfront d'aquestes dinàmiques, s'aposta per una deriva comunitària d'allò públic, per una concertació entre les administracions locals i la ciutadania que incentive la gestió democràtica i col·lectiva d'allò públic. Uns serveis públics dinamitzats, en moviment i arrelats al territori. Una de les expressions més clara dels models públics-comunitaris ha estat la proliferació de la gestió públic-comunitària d'equipaments públics. Sense anar més lluny, Quart de Poblet és un municipi referent en l'impuls de tals pràctiques.

D'acord amb aquest enfocament, el Pla de Païporta proposa models de governança públics-comunitaris per a l'àmbit de la salut. Partint de l'enteniment que la salut pot ser generada i millorada per tota la ciutadania, el Pla aposta per una mirada transversal a totes les accions (o almenys a la majoria d'elles) que implica la producció públic-comunitària de la mateixa.

⁴ Valdivia, B. (2018). Del urbanismo androcéntrico a la ciudad cuidadora. *Hábitat y Sociedad*, 11, 65-84.

⁵ Democratic and collective ownership of public goods and services. Exploring public-community collaborations. Transnational Institute (2021)

2_Anàlisi de programes i experiències referents

Una qüestió important per a l'elaboració d'aquest Pla és l'estudi d'iniciatives referents o polítiques públiques que en àmbits similars han esdevingut bones pràctiques que poden orientar l'acció de les administracions locals.

A continuació es llisten algunes d'aquestes experiències amb una doble finalitat. D'una banda, en contribuir a visualitzar els marcs d'actuació i les línies estratègiques que aquesta document articula. D'una altra, en evidenciar les influències que actuen sobre el Pla de promoció de la salut de Paiporta, establint un diàleg entre totes elles. Cal destacar que els referents que es citen ara són aquells que orienten el Pla en un plànol general.

Per tant, es diferencien d'aquells altres que s'establiran com a referents concrets en la fitxa de cadascuna de les accions a portar a terme al municipi.

Vilaveïna, per cuidar en xarxa i en proximitat

Ajuntament de Barcelona

Enllaç web: https://www.barcelona.cat/infobarcelona/ca/tema/serveis-socials/neix-vila-veina-per-cuidar-en-xarxa-i-en-proximitat_1061264.html

Vila Veïna és una iniciativa municipal pionera en abordar les pràctiques de cures en petites unitats territorials, en què els equips professionals especialitzats, les persones que reben atenció i la ciutadania formen part d'una xarxa comunitària i coresponsable del benestar col·lectiu. El desplegament de **Vila Veïna** a la ciutat de Barcelona forma part d'una **transformació de model sociosanitari**, en què es prioritza la **proximitat, coresponsabilitat i personalització** de l'atenció. El canvi principal consisteix a concebre **la cura com una tasca compartida i comunitària**, no privada i individual. Sota el lema "Cuidar en comunitat és millor que cuidar en soledat" aposta per acollir iniciatives per combatre la soledat no desitjada, espais de suport a les persones cuidadores, grups de criança compartida de 0-3 anys o bancs de recursos per a persones que necessiten cura.

Madrid, ciudad de los cuidados

Ajuntament de Madrid

Enllaç web: https://madridsalud.es/que_es_mcc/

"Madrid, ciudad de los cuidados" va ser un programa integral promogut per Madrid Salud (Ajuntament de Madrid) en l'etapa 2015-2019 que tractava de vincular la promoció de la salut comunitària a la democratització de les cures. Pretenia posar en el centre de les polítiques públiques la sostenibilitat de les vides. D'una banda, situant com a element d'anàlisi la vida quotidiana de les persones. D'una altra, treballant des de la perspectiva de les cures com aspecte determinant de les condicions socials de vida de la població. Des d'aquest enfocament, es van llançar iniciatives concretes al voltant de la soledat no desitjada, la intervenció comunitària sobre els malestars de la vida quotidiana (separacions, atur, etc...), el redisseny dels entorns escolars, etc.

Per al cas de Paiporta és especialment interessant perquè fou un document dissenyat a partir del marc dels determinants socials de la salut i el de la democratització de les cures – just els enfocaments que es proposen en aquests document. Així mateix, va presentar accions innovadores en l'àmbit de la salut comunitària, que altres administracions públiques en l'estat encara no havien contemplat.

Il·lustració 3: Portada Intervención Comunitaria en los malestares de la vida cotidiana. Font: Madrid Salud

Pla de Salut del municipi de Gandia

Ajuntament de Gandia

Enllaç web:

<https://www.gandia.es/aytg/uploaded/SANITAT/Ciudades/EstudioSaludParticipacionCiudadana.pdf>

El Pla de salut de Gandia és un document pioner al territori valencià, ja que va suposar la primera concreció del IV Pla de Salut de la Comunitat Valenciana en una ciutat. A més, es tracta d'un nucli poblacional de grandària intermèdia, que pot incentivar concebre's com un mirall per a municipis més xicotets. El Pla conté diferents accions vinculades a l'escala local, com ara la promoció de les rutes saludables, la prescripció d'activitat física, passejades urbanes des de la perspectiva de l'urbanisme inclusiu, iniciatives vinculades a la promoció de l'ús de l'espai urbà per part del jovent, etc.

Precisament per aquest motiu, per assenyalar les diferents possibilitats de les administracions locals en la promoció de la salut a través de diferents àmbits, és un document que cal tenir en compte a l'hora de redactar el Pla de promoció de la salut del municipi de Paiporta. A més, tot ell s'ha fet acompanyat de diferents jornades formatives orientades al personal tècnic municipal i a la ciutadania.

Il·lustració 4: Cartell de les I Jornades de Salut Comunitària impulsades en Gandia. Font: Ajuntament de Gandia

Unitats territorialitzades de Salut mental

Regió de Trieste (Itàlia)

L'experiència de descentralització i territorialització dels serveis de salut mental de la regió de Trieste constitueixen un dels referents més coneguts a Europa de governança públic-comunitària en l'àmbit de la salut. Es va iniciar a les acaballes dels anys 70 amb el tancament del centre psiquiàtric i l'obertura de serveis locals de salut mental en diferents barris i entorns locals de la regió. Amb això, es volia implicar a les famílies i a la comunitat en el treball per la millora d'aquest àmbit. Progressivament, tots els serveis de salut han anat adoptant aquesta perspectiva de governança pública-comunitària, creant espais de coproducció de les accions de promoció de la salut entre personal tècnic i ciutadania.

Aquesta experiència ha de servir per fer reflexionar sobre els models de governança de la salut a Països Catalans, que actualment giren al voltant d'un model de Consell de Salut prou institucionalitzat.

3_Metodologia de treball

En aquest apartat es profunditza en la vessant metodològica del Pla d'acció de promoció de la salut, que és el document del Pla realitzat al 2021, concretament entre els mesos de juliol i novembre. Ara, s'abordarà els objectius que es buscaven amb el Pla d'Acció, el plantejament de la participació veïnal i, per últim, com s'han dissenyat tècnicament les diverses fases de treball realitzades.

> Objectius estratègics del Pla d'acció

Com s'ha mencionat més amunt, el Pla de promoció de la salut de Paiporta presenta unes especificitats pròpies, tant pel fet de que el diagnòstic estava elaborat a l'any 2019 com per les polítiques públiques locals, on es detecten una sèrie d'accions ja realitzades o en marxa amb un alt potencial en promoció de la salut. A partir d'aquest context, els objectius establerts per al Pla d'Acció són els següents:

1. Visibilitzar, estructurar i aprofundir en les accions locals en matèria de promoció de la salut que ja s'estan donant a Paiporta (projectes tractors).
2. Dissenyar noves accions a realitzar al municipi, especialment en aquells àmbits i col·lectius poblacionals vulnerats on s'identifique una mancança d'actuacions.
3. Proveir d'uns marcs teòrics i metodològics comuns a totes les intervencions a realitzar al municipi.
4. Generar una imatge compartida que evidencie aquest marc comú en el treball de promoció de la salut.

> Un pla participat: disseny dels espais de participació

Com ja va succeir amb el diagnòstic del Pla, el Pla d'Acció per a la promoció de la salut ha tingut en la participació veïnal un component essencial. Les polítiques públiques, i més en l'àmbit de la salut, deuen ser co-produïdes amb la ciutadania, per aprofundir en els mecanismes de la democràcia participativa. Aquest fet té repercussions importants, d'una banda, en la democratització de l'àmbit de la salut a l'implicar al veïnat en el disseny del mateix i, d'una altra, en el fet de realitzar uns plans ajustats i aterrats al territori en què s'han d'executar.

El disseny dels espais de participació ha partit de l'existència del Consell de salut, el qual es va configurar una volta es va presentar el diagnòstic participat per al Pla de Salut. Ara bé, en el plantejament metodològic s'ha volgut donar un pes important al caràcter inclusiu dels espais i les tècniques emprades. Així doncs, s'ha buscat representar als diversos col·lectius veïnals, per a tindre una pluralitat de discursos i percepcions de la salut en el grup. A més, també s'ha procurat incloure a les diferents àrees tècniques municipals, especialment aquelles no vinculades fins al moment al Consell de Salut, com urbanisme i medi ambient, per tal de validar les propostes i assegurar la futura implementació del pla. Al capdavant, s'han generat tres espais de participació.

Grup de treball del Consell de Salut

Per a l'elaboració del Pla d'Acció s'ha generat un grup de treball específic dintre del Consell de Salut. Aquest estava compost per personal tècnic i associacions del poble. Ara bé, es trobava a faltar alguns perfils professionals de l'Ajuntament així com associacions que no participaven del Consell. Per tant, aprofitant que es tractava d'un grup de treball es va realitzar una invitació a uns i altres a que hi formaren part, ampliant les bases socials dels agents locals que s'han implicat en el Pla de Salut.

GRUP DE TREBALL DEL CONSELL DE SALUT

Benestar Social	Cap de Servei Treballadora Social Administrativa
Urbanisme i Medi Ambient	Tècnica de medi ambient
Educació Ciutadana	Gabinet psicopedagògic
Joventut i esports	Director escoles esportives municipals
Igualtat	Tècnica d'igualtat
Centre de Salut	Metgessa d'atenció primària i comunitària
Associacions vinculades a la criança	Amamanta Paiporta Interampa
Associacions vinculades a la diversitat	Asociación de Miastenia de España (AMES) Asociación Local de Discapacitados de Paiporta (ALDIS)
Associacions vinculades a la gent gran	Associació Democràtica de Jubilats i Pensionistes
Entitats vinculades a l'acció social	Càritas la Inmaculada-San Jorge Creu Roja

Mesa Comunitària de la soledat no desitjada

La mesa per a la prevenció de la soledat no volguda al municipi de Paiporta porta activa des de finals del 2020. Agrupa a una dotzena d'associacions del poble (moltes de les quals no estan al Consell) amb interessos per treballar de forma conjunta i comunitària les qüestions vinculades a l'enfortiment dels vincles veïnals. A més, en aquest temps ha estat un espai on han sorgit demandes de noves accions en matèria de la promoció de la salut. Per totes aquestes raons es va decidir fer un taller específic amb aquest grup.

MESA COMUNITÀRIA DE LA SOLEDAT NO DEIETJADA

Associacions vinculades a la gent gran	Associació Democràtica de Jubilats i Pensionistes Bollleres Paiporta Nuevas Amas
Associacions culturals i festives	Unió Musical de Paiporta Banda Primitiva de Paiporta Moros i Cristians Barranc Viu
Associacions educatives	INTERAMPA Grup escolta Gaia Associació d'Alumnes de l'EPA
Entitats vinculades a l'acció social	Càritas la Inmaculada-San Jorge Creu Roja

Grup de treball d'associacions juvenils

A Paiporta existeix una mena de Consell Jove format per les diferents associacions juvenils que existeixen al municipi així com els col·lectius que han anat sorgint al recer del procés de dinamització impulsat des de l'àrea de Joventut. Per incentivar la representació dels i les joves al Pla, es va programar una sessió de treball amb aquest espai. Malauradament, es va haver d'ajornar per una baixa laboral en l'àrea de joventut. Finalment, aquesta sessió es va portar a terme amb el grup de 17-19 anys del Grup escolta Gaia.

> Fases de treball del procés

1a Fase. Devolució i actualització del diagnòstic

La primera fase de treball ha consistit a refrescar i completar el diagnòstic participat per al Pla de Salut que es va realitzar a l'any 2019 amb el grup de treball del Consell de Salut. Aquest estava basat tant en

sessions participatives com en una enquesta sobre la percepció de la salut local. En la primera sessió de treball al Consell es va aprofitar per exposar les conclusions del diagnòstic així com per actualitzar-lo atenent a la situació de pandèmia i els seus efectes en la ciutadania. Finalment, també va servir per a prioritzar les diferents necessitats que s'havien identificat en el document.

Abans de la següent fase, es van realitzar una sèrie d'entrevistes en profunditat per estudiar amb major deteniment la realitat local.

2a Fase. Definició de propostes

En esta segona fase s'han realitzat diferents tallers de propostes, cadascun d'ells amb unes característiques diferents.

- Taller de propostes amb la Mesa Comunitària. Aquest taller es va realitzar conjuntament amb el Pla d'Inclusió Social i el Pla de Prevenció de Drogodependències. L'objectiu era que les associacions conegueren els diferents Plans i pogueren fer les seues aportacions.
- Sessió de propostes amb el Consell de salut. Per aquesta sessió es va configurar una taula que mostrava i relacionava: les necessitats del diagnòstic prioritzades; les propostes realitzades per les associacions de la Mesa i per personal tècnic municipal; els buits que calia desenvolupar més de cara a la redacció del Pla. Precisament en aquesta darrera línia és en la que va treballar el grup.
- Taller de contrast amb col·lectius joves. Aquesta sessió va tindre una doble finalitat. En primer lloc, contrastar amb ells i elles les diferents propostes que havien sorgit en les sessions prèvies referides a la població jove del municipi. En segon lloc, i principalment, formular noves propostes per al Pla que sorgiren directament del col·lectiu jove.

Abans de passar a la següent fase, es va programar una sessió d'estudi de la viabilitat tècnica i econòmica de cadascuna de les propostes amb el personal tècnic de l'àrea de Benestar Social.

3a fase. Devolució i avaluació del Pla

Finalment, la tercera fase de treball comprendrà als mesos de desembre i gener la devolució final del Pla d'Acció al Consell de Salut i la posterior avaluació del procés d'elaboració del Pla. Les orientacions que sorgisquen d'aquesta avaluació serviran per a millorar la feina del mateix Consell.

4_ Actualització i prioritització del diagnòstic

Com s'ha mencionat al punt anterior, un dels tallers participats realitzats en el procés de redacció del Pla va estar destinat a l'actualització del diagnòstic a l'actualitat, arrel de la situació generada per la pandèmia del covid-19. Així mateix, es va aprofitar aquesta sessió per realitzar una prioritització de totes les qüestions que sorgiren al diagnòstic, que eren moltes i ben diverses entre si. Amb això es pretenia afinar el relat del diagnòstic en matèria de salut del municipi i facilitar la generació de propostes d'acció.

Així doncs, en primer lloc a aquest epígraf s'inclou l'actualització del diagnòstic realitzada a 2021¹, destacant-ne breument aquells temes que més preocupen al grup de treball de Consell de Salut. Especialment es tracta de 4 qüestions importants:

Les dificultats per a la conciliació familiar i les tasques de cura

Moltes de les persones participants assenyalen com la pandèmia ha evidenciat els greus problemes de conciliació que existeixen així com la importància vital que les cures tenen en el sosteniment de les nostres vides. Aquest plantejament es realitza en dues escales. D'una banda i en termes més generals, en referència a tota la ciutadania, on es destaca el paper de les dones en les tasques de cura. D'una altra, es subratlla l'agreujament d'aquestes tasques en els col·lectius amb diversitat funcional o persones amb dependència, sobretot en l'àmbit de l'oci i l'accés a habitatges adaptats per promoure l'autonomia. El grup demana recursos públics en un o altre cas per donar suport i alleugerar a les famílies.

La manca d'una mobilitat activa en la vida quotidiana

Per a les persones participants, la pandèmia també ha agreujat la manca d'una mobilitat activa en la nostra vida quotidiana, fet que es percep més agreujat en les dones. Segons aquest parer, la pandèmia ha incidit en una davallada dels hàbits d'eixir a caminar o d'anar a peu als llocs. Al contrari, el covid-19 ha agreujat l'ús del cotxe en el dia a dia, entre d'altres per la por a pujar al transport públic en els moments de més incidència del virus. Com ja es deia al diagnòstic realitzat al 2019, aquesta qüestió es torna especialment flagrant en la mobilitat entre municipis propers, especialment entre Picanya i Païporta.

La falta d'activitat física, especialment en alguns grups poblacional

En línia amb allò mencionat anteriorment, les persones participants també observen que hi ha hagut una baixada en la realització de l'activitat física, especialment entre aquells col·lectius que la realitzaven de forma principal a gimnasos, espais clausurats o amb escassa activitat durant la pandèmia. Aquests grups poden respondre també a alguns perfils sociodemogràfics. De fet, des de l'àrea d'esports assenyalen que en part es poden correspondre amb aquells qui tradicionalment costa aplegar des de l'administració local, com són les famílies adultes fins a 40-45 anys -especialment les dones- i el col·lectiu adolescent. En el debat es parla de fórmules per tractar d'arribar a aquests grups socials.

Els greus problemes de salut mental

Una de les qüestions que més preocupa és els problemes de salut mental generats per la pandèmia i en la seua versió més greu, l'increment de suïcidis. Moltes persones observen al seu voltant amics o coneguts amb simptomatologia al voltant de la salut mental: insomni, ansietat o situacions semblants

¹ Per a consultar l'actualització de les dades estadístiques municipals referides al diagnòstic en l'àmbit de la salut es pot consultar el Pla d'Inclusió i Cohesió Social, concretament el seu punt 3.1 Anàlisi de la ciutat desde la perspectiva social.

a la depressió. A més, s'indica que aquesta problemàtica a Paiporta ve a agreujar una mancança de recursos, especialment per la llunyania del centre d'atenció de referència a València. Al llarg del procés de treball es constatarà que els i les adolescents tenen una visió molt forta d'aquesta problemàtica, doncs és la primera qüestió que es tracta al taller amb ells. Paral·lelament, se subratlla l'increment de les situacions de soledat no desitjada al municipi, especialment entre persones majors que tenen por d'eixir de casa i relacionar-se a causa de la pandèmia. Les associacions insisteixen especialment en aquest punt.

> Priorització de les necessitats del diagnòstic

Ací es poden veure totes aquelles propostes que van tenir alguna prioritització. La resta de necessitats es poden veure en el document annex.

Les qüestions anteriorment narrades d'actualització del diagnòstic van ser incorporades a l'hora de la prioritització, per això es pot veure que apareixen en el llistat.

Urbanisme, espai públic i medi ambient

4 punts. Connexió deficient amb els municipis propers mitjançant transport públic (2 suports)

2 punts. Falta d'espais verds i parcs dotats per a l'exercici físic i la trobada intergeneracional (1 suport)

Benestar, igualtat i persones majors

5p. Necessitats de fomentar la participació veïnal, l'associacionisme, la solidaritat i el suport mutut entre la ciutadania (3 suports)

5p. Manca de recursos eficaços per previndre la violència de gènere (2 suports)
*Pla d'Igualtat

5p. Dificultats per a la conciliació familiar (2 suports)

3p. Augment de la soledat no desitjada i l'aïllament social (1 suport)

3p. Accions per a la promoció de la igualtat en el municipi (associacionisme de dones, falta d'una casa de la dona, cases d'acollida) (1 suport)
* Pla d'Igualtat

2p. Promoció de recursos per a les persones amb diversitat, especialment d'oci (1 suport)
*Plan de Inclusión social

Cultura i educació

4p. Inexistència d'espais intergeneracionals d'aprenentatge (2 suports)

Infància i joventut

6p. Oferta insuficient d'espais i activitats d'oci i socialització activa per a les persones joves (4 suports)

2p. Carència de formació sexoafectiva entre jòvens i adolescents (1 suport)

2p. Mancança de recursos públics educatius de 0-3 anys (1 suport)

Hàbits saludables i serveis sanitaris

9p. Falta d'atenció adequada a la salut mental (i la demència), especialment agreujada després de la pandèmia. (5 suports)

3p. Dificultat per a promoure les activitats esportives entre els adolescents i el col·lectiu d'adults joves (1 suport)

*Es solapa amb la proposta anterior d'infància i joventut

1p. Fer front al senderisme que s'ha aguditzat després de la pandèmia i promoció d'una mobilitat activa en el dia a dia (1 suport)

5_Marc d'implementació del Pla

En aquest punt es s'especifica el marc d'implementació del Pla de promoció de la salut del municipi de Paiporta. Com s'ha mencionat amb anterioritat, aquest Pla és la plasmació al municipi de l'enfocament del IV Pla de Salut de la Comunitat Valenciana, el qual té com un dels seus objectius bàsics transversalitzar la salut en totes les polítiques municipals. Per aquesta raó es fa més necessari si cap subratllar el marc des del que s'implementarà aquest document, ja que un document de promoció de la salut municipal es vincula necessàriament amb moltes àrees de l'administració local. Al mateix temps, el IV pla de Salut subratlla com les accions de promoció s'han de desenvolupar al llarg del cicle de la vida, plantejament que s'ha tingut ben present en la redacció del Pla de Paiporta (veure punt 6, Taula resum de propostes).

Aquest document s'inscriu, també, dintre de l'Estratègia de Promoció de la Salut i Prevenció dintre del Sistema Nacional de Salut, promoguda pel Consell Interterritorial del SNS al 2013 (Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat). Dita Estratègia prioritza qüestions com la promoció d'una alimentació saludable, de l'activitat física o del benestar emocional, que es relacionen directament amb el Pla elaborat a Paiporta. El document de 2013 ha estat completat recentment amb el Pla Estratègic de Salut i Medi Ambient, coordinat conjuntament pel Ministeri de Sanitat i el Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic. En ell es contempen qüestions com les qualitats de l'aigua i l'aire, la prevenció del canvi climàtic en els entorns urbans o l'impuls d'un urbanisme que contribusca a fer una ciutat més saludable.

Així doncs, cal abordar les àrees recíproques i els límits que aquest Pla comparteix amb altres documents municipals. Si més no, cal citar els documents estratègics d'àrees municipals com Urbanisme i Medi Ambient, Benestar Social, Igualtat o Cultura. A l'esquema de més avall es poden veure les relacions entre els diferents documents municipals. A banda d'això, cal tenir en compte que el Pla de promoció de la Salut ha coincidit en el temps amb l'elaboració d'altres dos plans municipals, tots ells pertanyents a l'àrea de Benestar Social, com són el Pla de Prevenció de les Addiccions i les Drogodependències i el Pla d'Inclusió i Cohesió Social. És important subratllar ací que tots ells s'han portat a terme de forma coordinada mitjançant un grup de treball que ha ajuntat l'àrea de Benestar Social amb tots els equips tècnics encarregats de la redacció dels diversos documents.

Com a conseqüència d'aquest procés, hi ha hagut una coordinació per afinar l'enfocament de cada proposta i decidir sota quin Pla s'inscrivía. És important justificar aquestes decisions per prevenir possibles absències en cadascun dels plans mencionats. Així, pel que fa al de promoció de la salut, és important assenyalar que en termes generals les accions relacionades amb l'accés a un habitatge digne així com aquelles vinculades a la millora de les persones amb diversitat funcional i els seus acompanyants es troben inserides dintre del Pla d'Inclusió i Cohesió Social. Al mateix temps, les accions més bé vinculades amb la prevenció d'addiccions, habituals de molts Plans de promoció de la salut, es podran trobar de forma concreta al Pla de Prevenció, què lògicament es relaciona de forma directa amb totes aquestes qüestions. Per tant, un esquema de les relacions amb els altres plans municipals quedaria de la següent manera:

<i>Plans de l'àrea de Benestar Social</i>	<i>Plans vinculats a l'àrea d'Urbanisme i Medi Ambient</i>	<i>Plans vinculats a altres àrees municipals</i>
<i>Pla d'Inclusió Social</i>	<i>Pla de Mobilitat Urbana Sostenible</i>	<i>Pla d'Igualtat d'Oportunitats</i>
<i>Pla de Prevenció de les Addiccions i les Drogodependències</i>	<i>PUAM</i>	<i>Estratègies de dinamització de la població jove del municipi</i>
	<i>Pla d'Arbrat de Paiporta</i>	

En un altre ordre de coses, el Pla de promoció de la salut parteix en bona mesura de la feina que ja s'ha realitzat en els darrers anys en el municipi en aquesta direcció. És a dir, en els darrers anys al poble de Paiporta s'observen una sèrie d'accions realitzades amb un impacte en la salut de la població molt positiu. Llavors, no és un document que partisca del no-res, sinó que compta amb importants antecedents. Pels bons resultats que han tingut algunes d'aquestes accions, s'ha decidit considerar-les projectes tractors del Pla. Entenem per aquesta idea, aquelles accions que ja s'estan desenvolupant en el territori de referència i que contribueixen, d'una banda, a orientar les línies estratègiques del document i, d'una altra, a estendre el document cap a altres accions relacionades amb els projectes tractors.

En concret, les accions escollides com a tractors del Pla són les tres que es descriuen a continuació:

Mesa comunitària per a l'abordatge de la soledat no desitjada en el municipi

Aquesta acció es va iniciar a Paiporta a l'any 2020 i consisteix en una mesa d'associacions que realitzen accions locals de sensibilització, identificació de situacions de soledat i generació d'acompanyament veïnals. Com a suport d'aquesta, existeix un espai tècnic que ajunta a l'àrea de Benestar Social i al Centre de Salut del municipi. En tots dos espais s'han expressat demandes d'estendre les accions d'enfortiment dels vincles veïnals cap a altres sectors de la població paiportina.

Millora dels entorns escolars del municipi

Prèviament a l'inici de la pandèmia, l'àrea d'Urbanisme i Medi Ambient de l'Ajuntament de Paiporta va iniciar un treball de millora i redisseny dels entorns escolars dels centres educatius de Paiporta, vinculada a la promoció de la mobilitat escolar segura. Es tracta d'un treball que pretenia facilitar l'autonomia de la infància i les relacions de cura de les famílies cap als xiquets i les xiquetes, especialment els espais d'espera, afavorint un disseny inclusiu i potenciador de les relacions socials. Aquesta acció que relaciona tant intensament urbanisme i promoció de la salut deu ser el motor d'altres intervencions d'aquest tipus.

Existència d'un Consell de Salut municipal

Normalment els Consell municipals es solen crear per a monitoritzar i acompanyar els plans municipals. Afortunadament Paiporta ja compta amb aquest òrgan de participació de la ciutadania. Les accions relatives a aquest espai seran claus per assolir un model de governança públic-comunitari de la salut i les cures al municipi.

6_Línies estratègiques del Pla

EIX 1. Foment de les xarxes socials i la democratització de les cures

El pla de promoció de la salut busca estendre a diferents col·lectius poblacionals del municipi les accions que ja s'estan portant a terme cap a la població major a través de la mesa comunitària de la soledat no desitjada. Per tant, l'enfortiment dels vincles veïnals i el foment de les xarxes relacionals és un aposta prioritària d'aquest pla, atenent a més a tota l'evidència científica que situa aquesta qüestió com un factor que allarga l'esperança de la vida de la ciutadania. En alguns casos, a més, aquestes accions suposen un impuls de la democratització de les pràctiques de cura.

EIX 2. Promoció d'uns entorns urbans inclusius, que fomenten l'ús i la trobada

Aquest eix es centra en la intervenció sobre l'espai urbà de Paiporta, amb l'objectiu de promoure entorns saludables, inclusius i afavoridors de les relacions socials. Contempla una mirada atenta a la diversitat de cossos, capacitats i experiències vitals, per tal de reduir les desigualtats socials generades per l'entorn construït. Es tracta de potenciar accions municipals anteriorment iniciades amb la promoció d'uns entorns escolars segurs o el Pla municipal d'Arbrat, per a fer de l'espai urbà del municipi un lloc de trobada i socialització, de pràctica de l'activitat física i de relaxació. Totes aquestes accions incorporaran una perspectiva dels determinants ecològics de la salut.

EIX 3. Promoure uns estils de vida saludables amb una mirada atenta a les desigualtats socials i als col·lectius vulnerats

Una de les qüestions que més preocupa les associacions i el personal tècnic de Paiporta és la promoció d'accions que potencien un estils de vida saludables en el municipi. Així doncs una línia estratègica serà aquella que impulsa propostes vinculades a la realització d'activitat física, l'alimentació sostenible o un oci actiu. Totes elles es plantejaran des d'un enfocament estructural, que atenga de forma preferent els col·lectius socials més vulnerats per tractar de reduir les desigualtats en salut.

EIX 4. Impuls de la governança public-comunitària en l'àmbit de la salut

Enfront els processos de privatització que ha sofert el sistema sanitari, Paiporta aposta per una concepció innovadora de la participació veïnal: la concertació públic-comunitària per a promoure la salut en el municipi, on l'associacionisme local i la ciutadania ocupen un lloc privilegiat en la coproducció de les polítiques locals. En assajar aquestes noves fórmules, l'Ajuntament genera uns serveis públics en l'àmbit de la salut més democràtics, dinàmics i adaptats a l'entorn territorial. Per a aconseguir aquest objectiu, és necessari també comptar amb mesures que empoderen i enfortisquen al teixit associatiu.

Llegenda per a interpretar les fitxes de propostes:

PRESSUPOST per al desenvolupament i la implementació de les accions proposades

Baix: 0-5000€

Mitjà: 5000-15000€

Alt: més de 15000€

TERMINI d'implementació de la proposta

Curt: durant els primers 18 mesos d'implementació del pla (2022-2023)

Mitjà: entre els 18mesos i el quart any d'implementació (2023-2025)

Llarg: durant el cinquè any d'implementació (2026)

Foment de les xarxes socials i la democratització de les cures

1. Impulsar un espai de criança compartida com a punt de suport a la primera criança per a famílies i infants de 0-3 anys

Origen de la proposta: Procés participatiu

Impulsa

Regidoria de Benestar Social, amb aliança amb el Centre de Salut

En els darrers anys els espais de criança compartida han començat a estendre's en l'àmbit local com a espais de suport i acompanyament a mares i pares que es troben criant. Es tracta d'una etapa en que els progenitors poden viure situacions de relatiu aïllament social o directament soledat, depenent de com estan configurades les seues xarxes socials en l'entorn on resideixen. A més, aquestes mesures s'han vist com una actuació adreçada a donar-li una dimensió comunitària a la criança, traient-la de l'àmbit estrictament privat en el que tradicionalment s'ha trobat inscrita, pel que promou l'anomenada "democratització de les cures".

En conseqüència, a Paiporta es proposa generar un espai de trobada, sociabilitat i formació per a mares i pares amb criatures de 0 a 3 anys. El grup hauria de reunir-se en algun espai municipal i el lloc caldria que estiguera habilitat per al joc i la presència dels menuts i les menudes. La finalitat seria poder alternar dies de trobada i relació del grup amb altres en què es formen sobre aquelles qüestions que interessin a les mares i pares. El grup es pot conformar en primera instància a partir de les persones que es vulguen inscriure. En segona, és interessant comptar amb la derivació per part dels professionals sanitaris de persones en situació de soledat, especialment mares i atenent sobretot als entorns més precaritzats. Cal tenir en compte, a més, que a Paiporta l'associació Amamanta es troba ben arrelada, pel que pot ser un actiu a l'hora de configurar aquest grup.

Pressupost:

Mitjà

Termini d'execució:

Mitjà termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre de persones participants al grup

Nombre d'activitats realitzades pel grup

Grau de satisfacció de les persones participants

Referents:

Vila Veïna (Ajuntament de Barcelona)

https://www.barcelona.cat/infobarcelona/ca/tema/serveis-socials/neix-vila-veina-per-cuidar-en-xarxa-i-en-proximitat_1061264.html

Foment de les xarxes socials i la democratització de les cures

2. Promoure una xarxa comunitària per la salut mental de Paiporta

Origen de la proposta: Treball amb personal tècnic

Impulsa

Regidoria de Benestar Social, amb aliança amb el Centre de Salut

Aquesta acció busca engegar una xarxa comunitària a Paiporta al voltant de la salut mental, donada la falta de recursos públics i associatius que s'identifiquen en aquesta qüestió. L'objectiu ha de ser doble. D'una banda, generar un espai de trobada, suport i realització d'accions municipals per a les famílies. D'altra, articular una xarxa des d'on desenvolupar grups de suport mutu (GAM) per a les persones amb malalties de salut mental, que reconeguen les seues necessitats i re-equilibren o corregisquen l'excessiva medicalització de les seues vides. Amb tot, la generació d'espais de sociabilitat i de relació comunitària per a persones amb malalties i els seus familiars també serà una qüestió fonamental ací.

Aquest espai, sobre el que ja existeix molta sensibilització a serveis socials i el centre de salut, s'ha de concebre a partir d'aquests dos serveis, incloent a veïns i veïnes ja identificats en el treball diari. Ara bé, per al seu impuls, és necessari incorporar també a possibles lideratges comunitaris en aquest tema -familiars més actius en els drets de les persones amb problemes de salut mental- o fins i tot associacions sensibles o properes a la qüestió.

A partir de la generació d'aquest espai s'hauria de canalitzar altra necessitat identificada al municipi en aquest àmbit, com és l'apropament dels recursos per a la salut mental al municipi. Actualment, els recursos per a la salut mental existents a València es perceben com a llunyans i distants, fet que suposa que hi hagen persones usuàries que no acudeixen.

Pressupost:

Mitjà

Termini d'execució:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre i diversitat de les persones participants a la Xarxa

Nombre i diversitat d'accions realitzades

Accions al voltant dels grups de suport mutu portades a terme

Grau de satisfacció de les persones participants

Referents:

Grups de Apoyo Mutuo València

<https://gamvalencia.wordpress.com/>

Foment de les xarxes socials i la democratització de les cures

3. Generar espais de trobada i relacionals en horari nocturn per adolescents i joves del municipi a l'Espai Jove

Origen de la proposta: Procés Participatiu

Impulsa

Regidoria de Benestar Social amb Regidoria de Joventut i en aliança amb grup de joves

En el procés de treball per a l'elaboració del Pla es detecta una carència important al voltant de l'oci nocturn de les persones adolescents al poble, que aquesta acció tracta d'enfrontar. Es proposa articular un programa d'activitats en horari nocturn de cap de setmana (divendres i dissabte) a l'Espai Jove de Paiporta. Aquestes activitats poden tindre una doble dimensió. D'una banda, poden ser

recursos més quotidians, com jocs de taula, videojocs o fins i tot activitat física. D'una altra, poden constituir una xicoteta programació cultural per a joves, com concerts de rap i dj's, monòlegs o nits de cinema. Per a poder portar a terme aquesta acció serà necessari comptar amb almenys una educadora que dinamitze aquest espai.

Seguint l'estela de les accions anteriors, una qüestió prioritària en aquesta acció es poder combatre les situacions de soledat no desitjada en l'adolescència, pel que s'haurà de col·laborar amb els serveis municipals per a connectar els casos detectats amb l'oferta d'un oci actiu. Com s'ha evidenciat, la soledat no desitjada és un factor agravant de la salut dels i les adolescents.

Per últim, i amb el temps, es proposa que aquest espai pugui ser dinamitzat pels propis adolescents, proposant idees de programació i activitats a realitzar, que els interessin i els motiven.

Pressupost:

Alt

Termini d'execució:

Mitjà termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre de dies d'apertura

Nombre i diversitat de les persones participants

Grau de satisfacció amb les activitats generades

Referents:

Programa d'oci de nocturn de Quart de Poblet

<https://quartjove.quartdepoblet.es/tag/oci-nocturn/>

Foment de les xarxes socials i la democratització de les cures

4. Donar continuïtat i ampliar els espais de suport mutu per a les persones cuidadores del municipi de Paiporta.

Origen de la proposta: Equip redactor del Pla

Impulsa

Regidoria de Benestar Social

A Paiporta existeix un espai suport mutu per a persones cuidadores que ha funcionat molt bé durant temps. Es tracta de grups de trobada que es conformaven a partir dels cursos per a persones cuidadores que es fan des de l'àrea de benestar social. Aquests espais tracten de generar dinàmiques d'escolta, acompanyament i relació entre un col·lectiu que pateix un relatiu aïllament, buscant promoure dinàmiques de suport mutu entre les persones participants. De fet, en el treball sobre els actius en salut realitzat a Paiporta es percep com un actiu municipal.

Aquesta acció proposa llavors reforçar i ampliar els espais per a persones cuidadores, donat els efectes que aquest tenen en la millora de la salut i les condicions de vida dels subjectes als que s'adreça. Per tant, es planteja poder reprendre els espais formatius, incrementar la freqüència de trobada (d'un mes a cada quinze dies) i barallar l'opció d'obrir més d'un grup, atenent a la diversitat d'horaris de les

persones cuidadores. Aquestes mesures han d'afavorir que participen de l'espai diferents col·lectius de persones cuidadores, com poden ser les de persones majors, però també de persones amb diversitat funcional o malaltia mental.

A més, en allò que es refereix a l'impuls d'aquesta acció, seria interessant incorporar a la ciutadania en la potenciació de l'espai, per exemple, a través de les associacions locals més properes a la realitat d'aquest col·lectiu (Unió Democràtica de Pensionistes o Associació Nuevas Amas). També es pot buscar la col·laboració de la Mesa de la Soledat No Desitjada de Paiporta.

Pressupost:

Baix

Termini d'execució:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre de persones participants

Freqüència de reunió del grup

Grau de satisfacció de les persones participants

Referent d'actuació:

Programa Vila Veïna (Ajuntament de Barcelona)

https://www.barcelona.cat/infobarcelona/ca/tema/serveis-socials/neix-vila-veina-per-cuidar-en-xarxa-i-en-proximitat_1061264.html

Promoció d'uns entorns urbans inclusius, que fomenten l'ús i la trobada

5. Redisseny participatiu d'una plaça per promoure el seu ús i renaturalitzar l'espai

Origen de la proposta: Procés participatiu

Impulsa

Regidoria d'Urbanisme, medi ambient i sostenibilitat.

Descripció

Amb aquesta acció es proposa realitzar una intervenció urbana en una plaça del municipi amb l'objectiu de millorar el seu disseny segons criteris de sostenibilitat, accessibilitat i inclusivitat. En aquest sentit, es considera important incrementar el percentatge de vegetació i sòl permeable per tal de respondre a una necessitat identificada pel veïnat: la manca d'espais verds al municipi. A més, es pretén potenciar l'espai com a punt de trobada intergeneracional (amb gent gran, famílies, xicalla, joves...) per tal de fomentar les relacions veïnals. Per aquest motiu, l'elecció de mobiliari divers (bancs, fonts, aparells que fomenten l'activitat física, infraestructures del joc...) i la seua disposició seran aspectes clau a l'hora de configurar el nou espai i atraure a nous públics.

El disseny de la proposta d'actuació serà definit mitjançant un procés participatiu, en el qual es convidarà tant a tècnics municipals com a associacions locals i veïns i veïnes no associats del municipi. Amb la implicació d'aquests, es tractarà de tindre present la diversitat d'edats, capacitats i situacions vitals i socials en el municipi perquè la futura plaça pugui ser un espai de trobada per a totes les persones que viuen a Paiporta.

La intervenció podria ser finançada per fons europeus o de diputació vinculats a l'Agenda 2030. Quant a l'espai escollit per al redisseny, caldria valorar diferents opcions segons la seua localització

i l'ús actual. Algunes opcions assenyalades als tallers participats podrien ser la plaça l'Església o la plaça Xúquer.

Pressupost estimat:

Alt

Temporalitat:

Mitjà termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre i diversitat de persones participants en els tallers participatius

Percentatge de vegetació i de sol permeable del nou disseny

Nombre i diversitat de persones usuàries de la nova plaça

Impacte comunitari i social del nou disseny a l'any de la seua construcció

Referents:

Estudi participat per a la col·locació de bancs en el Districte de l'Eixample. Projecte finançat per: Districte de l'Eixample, Ajuntament de Barcelona. [https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/108909/1/Estudi_col% c2% b7locaci% c3% b3Bancs_Eixample.pdf](https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/108909/1/Estudi_col%c2%b7locaci%c3%b3Bancs_Eixample.pdf)

Promoció d'uns entorns urbans inclusius, que fomenten l'ús i la trobada

6. Promoció dels entorns escolars segurs i saludables, reprenent el projecte Infància amb Paiporta

Origen de la proposta: Procés participatiu

Impulsa

Regidoria d'Urbanisme i Medi Ambient, Regidoria de Benestar social, amb la col·laboració del Consell Escolar i les AMPES.

Descripció

En línia amb el projecte Infància amb Paiporta, iniciat en 2019, es proposa reprendre la promoció dels entorns escolars segurs i saludables al municipi, en col·laboració amb la comunitat educativa, principalment amb les AMPA's. Estenent la lògica dels camins escolars segurs, es planteja reordenar l'espai urbà pròxim als centres, fomentat el seu potencial com a espai de trobada, joc i relació, tant per als xiquets i xiquetes com per a les famílies. En primera instància, aquestes intervencions es podrien fer mitjançant urbanisme tàctic, per aconseguir que la implementació siga poc costosa i en el menor temps possible.

D'una banda, caldrà repensar el trànsit rodat per evitar que els voltants dels centres es col·lapsen en hora punta i aconseguir així, la reducció de la contaminació sonora i ambiental produïda per les emissions dels vehicles. D'altra banda, es podrien impulsar accions per potenciar l'apropiació d'aquests espais per part de la infància mitjançant el joc, en línia amb projectes com els *play-streets*. També seria interessant cuidar molt els espais d'espera al voltant de les portes dels centres, proveint d'ombra i espais per seure's.

L'acció es podria completar amb la instal·lació de mesuradors dels nivells de qualitat de l'aire al voltant dels centres educatius, per tal de conscienciar sobre la necessitat d'aquesta actuació i poder fer seguiment de l'impacte de les intervencions.

Pressupost estimat:

Mitjà

Temporalitat:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'actuacions realitzades en els entorns escolars

Grau de satisfacció amb les intervencions realitzades

Evolució dels resultats de la mesura de la qualitat de l'aire

Impacte comunitari i social de les intervencions

Referents:

Guía Diseño Entornos Escolares. Madrid Salud, Ciudad de los Cuidados.

https://www.madridsalud.es/pdf/guia_diseno_entornos_escolares_opt.pdf

Protegem les escoles. Barcelona.

Intervenció participativa en l'entorn urbà de l'institut de Rafelbunyol

<https://www.hortanoticias.com/rafelbunyol-conclou-la-remodelacio-urbanistica-de-lacces-a-lies-rafelbunyol/>

Promoció d'uns entorns urbans inclusius, que fomenten l'ús i la trobada

7. Realització d'una prova pilot per obrir un pati educatiu en horari de vesprada per al foment de les activitats juvenils i associatives

Origen de la proposta: Procés participatiu

Impulsa

Regidoria d'Educació i Centres Educatius, amb col·laboració d'AMPA's i associacions locals.

Descripció

Durant el diagnòstic perceptiu realitzat al municipi, s'ha identificat la necessitat de facilitar espais de trobada per a la realització d'activitats associatives i per a la gent jove. Tenint en compte que els patis escolars es perceben com a recursos infravalorats pel seu horari limitat d'utilització, es proposa obrir-los en horari no lectiu per ampliar l'oferta d'espais d'oci i trobada al municipi. Així, es planteja començar fent una prova pilot en aquest centre, tenint com a referent una iniciativa que ja es feia fa uns anys a la localitat: "Escoles obertes".

Es tractaria de dur a terme una cessió d'ús del pati escolar perquè les associacions interessades l'utilitzaren diverses vesprades a la setmana. Mentrestant, persones joves i xiquets i xiquetes també podrien gastar l'espai. A llarg termini i en cas d'èxit de la proposta, es podria estendre la iniciativa a altres centres i valorar la contractació de persones dinamitzadores. A més, caldria formalitzar una normativa local que regulara i facilitara els usos diversos dels patis escolars dels centres d'infantil i primària. En el cas dels instituts, caldria coordinar competències amb Conselleria.

D'altra banda, i en línia amb la primera part de la proposta, es planteja obrir les pistes esportives situades entre el carrer Puçol i el carrer Albufera, per tal de facilitar el seu ús. Actualment, molts joves boten les tanques per poder jugar a la pilota en elles, per tant, es tractaria de facilitar i promoure una pràctica que ja succeeix i que permet gaudir d'una infraestructura pública ja existent.

Pressupost estimat:

Baix

Temporalitat:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats proposades durant la prova pilot

Nombre i diversitat de persones que han utilitzat l'espai

Grau de satisfacció amb l'experiència segons les persones usuàries

Referents:

Patis Oberts de Castelló https://www.apuntmedia.es/noticies/societat/10-col-legis-castello-obrin-patis-families_8_1386955.html

Promoció d'uns entorns urbans inclusius, que fomenten l'ús i la trobada

8. Disseny d'una estratègia per dinamitzar l'espai urbà com a espai d'activitat física, joc i esbarjo

Origen de la proposta: Procés participatiu + Equip redactor del Pla

Impulsa

Regidoria de Benestar Social amb Regidoria d'Esports

Descripció

Aquesta acció proposa repensar l'espai urbà de la localitat com a infraestructura per a l'activitat física, el joc i l'esbarjo. És a dir, es planteja generar una xarxa de diferents instal·lacions de mobiliari vinculades al joc i a l'activitat física, de grandària acotada i repartides de manera estratègica per l'espai urbà del municipi.

Les instal·lacions i el seu disseny seran diversos (rocòdrom, skate park, circuit de parkour, areners, espills per al ball, aparells biosaludables...) amb l'objectiu de promoure el seu ús per part de diferents col·lectius poblacionals. En aquest sentit, cal analitzar els equipaments ja existents des d'una mirada atenta a la inclusivitat i a la perspectiva de gènere per a ampliar l'oferta de manera equitativa, tant pel que respecta a la població que l'utilitzarà com a la distribució en les diverses zones del poble.

Així mateix, es plantejarà l'opció de realitzar tallers o cursos de curta duració que dinamitzen la utilització d'aquests espais i garantiscuen la correcta utilització d'aquests, en línia amb algunes activitats que ja s'han realitzat des del Servei d'Esports, com els tallers de parkour. També es poden llançar altres iniciatives, com concursos o trobades de ball urbà, que potencien l'ús de les instal·lacions i visibilitzen altres tipus d'activitats no tan conegudes fins al moment.

Pressupost estimat

Baix

Temporalitat

Curt termini

Indicadors d'avaluació

Nombre d'infraestructures instal·lades

Nombre i diversitat de les persones que les utilitzen
Impacte comunitari i social dels nous espais

Referents

Circuits esportius a l'aire lliure. Institut Barcelona Esports.

https://ajuntament.barcelona.cat/esports/ca/noticies/circuits-esportius-a-laire-lliure-per-millorar-la-condicio-fisica-2_350643

Promoure uns estils de vida saludables amb una mirada atenta
a les desigualtats socials i als col·lectius vulnerats

9. Impuls de marxes saludables pel municipi

Origen de la proposta: Procés participatiu + Treball amb personal tècnic

Impulsa

Regidoria de Benestar Social: departament de Salut Pública i programa d'Envelliment Actiu, amb aliança amb el Centre de Salut i associacions vinculades a la gent gran.

Descripció

Aquesta proposta pretén respondre una demanda detectada en el diagnòstic: la necessitat de promoure la mobilitat activa, especialment entre les dones, després d'una situació pandèmica i de confinament que ha augmentat el grau de sedentarisme entre la població. Així, es tractaria d'organitzar grups de passeig setmanals per la localitat, per tal d'atraure a població amb hàbits sedentaris o que es trobe a soles. És a dir, aquesta proposta es percep també com una oportunitat per a teixir xarxes i prevenir la soledat no desitjada, especialment, entre la gent gran. De fet, tant la Unió Democràtica de Pensionistes i Jubilats com l'associació Noves Ames han evidenciat en reiterades ocasions la necessitat de posar-la en marxa.

L'acció s'impulsarà en aliança amb aquestes dues associacions, el programa d'Envelliment Actiu i el Centre de Salut. Aquest últim serà clau perquè els mateixos professionals de la sanitat siguin els que oferisquen en la consulta als veïns i veïnes que ho puguin necessitar l'oportunitat de participar en les passejades. Caldria, almenys en primera instància, que hi haguera una persona que dinamitze i acompanye als grups fins que aquests es consoliden i les mateixes persones participants puguin fer aquesta tasca amb noves persones o nous grups, fomentat així l'aprenentatge entre iguals.

Si hi ha disposició per part del Centre de Salut, es podrien establir algunes pautes de seguiment de les persones participants per obtenir indicadors de l'impacte de l'acció (disminució de la polimediació, disminució de la hiperfrequentació...).

Pressupost estimat

Baix

Temporalitat

Curt termini

Indicadors d'avaluació

Nombre de passejades realitzades

Nombre i diversitat de persones participants

Grau de satisfacció de les persones participants

Referents

Passejos saludables. Gandia <https://www.gandia.es/aytg/news/event.php?id=433>

Passejos per prescripció mèdica. Centre de Salut de Serreria, València

Promoure uns estils de vida saludables amb una mirada atenta a les desigualtats socials i als col·lectius vulnerats

10. Generació de xarxes veïnals per a promoure espais cooperatius i no competitiu per a la realització de l'esport

Origen de la proposta: Treball amb personal tècnic

Impulsa

Regidoria d'Esports

Descripció

Per completar el ventall de propostes vinculades a la prevenció del sedentarisme i la promoció de l'activitat física, es planteja teixir xarxes veïnals entre persones interessades per esports fins ara no practicats al municipi. Es tracta de promoure esports no majoritaris, cooperatius, mitjançant el contacte de persones amb interessos similars.

Per aconseguir-lo, es proposa crear una mena de "blablacar" de l'esport. És a dir, una aplicació on cada persona pot publicar l'esport que li agradaria practicar i oferir a la resta d'usuaris i usuàries interessades una trobada. Algunes activitats es podran realitzar a l'aire lliure, però en cas que siga necessari utilitzar espais esportius municipals, mitjançant el servei d'Esports es podrà gestionar la reserva d'aquests.

A més, per tal d'evitar la bretxa digital, caldria estudiar altres fórmules de posar en comú els interessos dels veïns i veïnes que no tenen accés a xarxes. Per exemple, generant un tauló físic on es penegen propostes de trobada.

Pressupost estimat

Mitjà

Temporalitat

Mitjà termini

Indicadors d'avaluació

Nombre d'espais promoguts

Nombre i diversitat de persones participants

Grau de satisfacció de les persones participants

Promoure uns estils de vida saludables amb una mirada atenta a les desigualtats socials i als col·lectius vulnerats

11. Creació dels consells alimentaris en els centres educatius del poble per promoure l'alimentació saludable.

Origen de la proposta: Procés Participatiu

Impulsa

Regidoria de Benestar Social amb Regidoria d'Educació, Centres Educatius i AMPA's

En el treball fet per a la redacció d'aquest Pla d'Acció s'ha pogut constatar que els centres educatius municipals han iniciat accions per a promoure l'alimentació saludable al municipi. Cal destacar especialment el procés que en major o menor mesura s'està donant de modificació dels menús escolars per part de les empreses de menjadors, reduint el consum càrnic, els productes processats i introduint alhora major producte ecològic i de proximitat. A més, cal tenir en compte que diferents centres educatius tenen cuina pròpia, el que sense dubte és un escenari d'oportunitat per avançar en aquesta matèria.

Amb tot, aquesta proposta busca crear a cada centre educatiu un Consell alimentari per promoure una dieta saludable i sostenible entre els xiquets i les xiquetes de les escoles. Per això, aquests Consells haurien de desenvolupar tres línies de treball. En primer lloc, impulsar accions formatives entre tota la comunitat educativa (incloent també als equips de cuina de les escoles). En segon lloc, potenciar accions de sensibilització vers l'alimentació saludable a les escoles, com ja passa actualment amb el dia de la fruita. En tercer, es busca promoure la certificació del producte de proximitat i ecològic que les empreses de menjador assenyalen que utilitzen, una necessitat manifestada per les AMPA's del municipi.

Pressupost:

Mitjà

Termini d'execució:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre de Consells Alimentaris creats
Nombre i diversitat d'accions impulsades pels Consells
Satisfacció qualitativa de les persones participants

Referents

Programa La sostenibilitat al Plat, de l'associació CERAI
<https://cerai.org/multimedia/la-sostenibilitat-al-plat-video/>

Impuls de la governança públic-comunitària en l'àmbit de la salut

12. Redissenyar el Consell de salut municipal per consolidar un espai veïnal i associatiu

Origen de la proposta: Equip redactor del Pla

Impulsa

Regidoria de Benestar Social

Paiporta compta amb un òrgan important per a l'impuls de polítiques públiques locals en l'àmbit de la salut, com és el Consell municipal de Salut. Aquest és l'espai on es consulten les accions locals en matèria de salut -entre elles el mateix Pla local de salut- que agrupa als representants polítics, personal tècnic municipal i a algunes associacions del poble. Tanmateix, diferents entitats expressen que no és un espai còmode i amable per a la participació veïnal, tant per les pròpies dinàmiques de l'òrgan com pels horaris de funcionament.

Per aquesta raó, el Pla proposa generar un espai associatiu dintre del Consell de Salut que monitoritze l'execució del Pla i que promoga una governança públic-comunitària d'aquest. L'espai ha de caracteritzar-se per tres fets: 1) Cal que estiga conformat exclusivament per associacions del poble i per veïns/veïnes a títol individual, amb el suport del personal tècnic que es requerisca per a la seua dinamització. 2) Cal que els horaris i les dates de treball s'adapten als ritmes de la ciutadania, convocant-se preferentment de vesprada i mai en dates compromeses per al veïnat 3) En darrer lloc, aquest espai ha de complementar i ampliar la tasca que es realitze en l'espai existent de matí. Al remat, es busca que les dinàmiques ja impulsades i generades a processos comunitaris, com ara el de la soledat no desitjada, es puguin estendre al conjunt de accions a impulsar en el municipi.

Pressupost:

Baix

Termini d'execució:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre de sessions realitzades

Nombres i diversitat d'associacions participant

Nombre d'accions impulsades des d'aquest òrgan

Referent:

Fòrum local d'associacions de Sueca (Ajuntament de Sueca)

https://www.instagram.com/saludemnos_sueca/?hl=es

Impuls de la governança públic-comunitària en l'àmbit de la salut

13. Realitzar unes jornades formatives anuals sobre promoció de la salut i democratització de les cures

Origen de la proposta: Equip redactor del Pla

Impulsa

Regidoria de Benestar Social

El desplegament del Pla local de salut no sols ha de comptar amb un espai de monitorització i coproducció (al qual fa referència l'anterior acció), sinó que hui en dia és interessant concebre l'execució d'un Pla també com un procés formatiu i deliberatiu del municipi. Per aquesta raó, es proposa específicament aquesta acció: la realització d'unes jornades anuals en matèria de promoció de la salut i democratització de les cures.

En conseqüència, el plantejament és que anualment l'espai de participació del Consell de salut pugui escollir un tema sobre el que aprofundir i formar a la ciutadania del municipi. Per tant, les jornades han

de ser coproduïdes amb el teixit associatiu municipal. Inicialment, resulta interessant que aquest tema estiga relacionat amb alguna de les properes accions que es vagen a portar a terme al municipi, de forma que el seu impacte en la promoció de la salut siga major. En segon lloc, és enriquidor que les jornades puguen acollir tant ponències de personal investigador que aborden la qüestió des d'un plànol més teòric com experiències locals de bones pràctiques en la matèria. Així mateix, cal tenir present que cada jornada serà una oportunitat excel·lent per visibilitzar tota la tasca feta tant cap a endins del municipi com a fora, contribuint a posicionar a Paiporta com un referent en la promoció de la salut comunitària.

Pressupost:

Baix

Termini d'execució:

Curt termini

Indicadors d'avaluació (al cap de tres anys)

Nombre de jornades realitzades

Nombre i diversitat d'associacions participants

Nivell de satisfacció de les persones participants en les mateixes

Referent

Jornades ciutadanes de promoció de la salut a Gandia

Impuls de la governança públic-comunitària en l'àmbit de la salut

14. Campanyes de promoció de l'associacionisme local i de la participació a les entitats

Origen de la proposta: Procés Participatiu

Impulsa

Regidoria de Participació. Amb possibilitat d'aliança amb el futur Consell de Participació.

Una mesura crucial per a fomentar els vincles veïnals i la cohesió de la comunitat és la promoció del teixit associatiu local, a través de les anomenades "funcions socials" de l'associacionisme. Hi ha evidència científica per mostrar que els entorns amb un associacionisme fort i extens solen gaudir de més oportunitats en salut. Per tant, les mesures de participació ciutadana deuen ser concebudes també des de la pròpia promoció de la salut.

Les campanyes de promoció deuen ser concebudes a almenys dos nivells. D'una banda, es poden realitzar campanyes en termes generals de foment de la participació al teixit associatiu de la localitat. Aquestes es poden fer en el plànol de tot el teixit associatiu o per grups o activitats concretes: entitats juvenils, pràctica esportiva o associacions educatives. D'una altra, i arrel del treball que s'està donant en la Mesa de la soledat no desitjada del municipi, es proposa editar materials físics i on-line amb les agendes de les associacions locals, amb la finalitat d'incrementar la participació en les mateixes.

Es podria seguir la lògica dels actius en salut, amb la qual ja es van elaborar alguns recursos gràfics durant l'any 2019 per donar a conèixer programes i activitats municipals. De fet, es considera important que aquesta informació generada sobre les associacions locals arribe tant al personal tècnic de l'Ajuntament que està en contacte amb el veïnat com a les persones treballadores del Centre de

Salut, ja que pot ser un recurs per abordar situacions vinculades a la soledat no desitjada.

Pressupost:

Baix

Termini d'execució:

Curt termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre de campanyes realitzades

Nombre d'associacions participants en les campanyes

Nombre d'interaccions que generen les campanyes

Satisfacció de les associacions locals amb les campanyes

Referent:

Campanyes de promoció associativa de la Fundació Horta Sud (Diferents localitats de l'Horta Sud)

Pregoner de Sant Gervasi (Projecte Radars, Barcelona)

Catàleg d'associacions de Sueca. Fòrum d'Associacions Locals per la Salut: Saludem-nos! https://www.sueca.es/sites/default/files/cass_fitxes-totes.pdf

Impuls de la governança públic-comunitària en l'àmbit de la salut

15. Obrir un centre cívic municipal que acollisca tota l'activitat associativa i veïnal que es done al municipi.

Origen de la proposta: Procés Participatiu

Impulsa

Regidoria de Participació. Amb possibilitat d'aliança amb el futur Consell de Participació.

Entre el personal tècnic municipal es proposa la idea de dotar al municipi de Paiporta amb un centre cívic municipal que reunisca tota l'activitat associativa que en ell es dona, tant en la realització de reunions com d'activitats promogudes per les entitats. Aquest centre podria realitzar-se en espais que posseeix el municipi i actualment estan en desús o mitjançant el lloguer d'un nou espai per al teixit associatiu. També seria important que gaudira de flexibilitat horària i de canals de comunicació propis, que són dues de les qüestions que les associacions posen damunt de la taula

Tanmateix, aquest centre podria exercir altres dues funcions. En primer lloc, i d'acord a tota la recerca recent en l'àmbit de les ciències socials i l'acció comunitària ("infraestructures socials"), els centres cívics han de ser espais privilegiats de producció de vincle veïnal. I per tant, recursos centrals per enfrontar altres problemàtiques presents en aquest Pla local de salut com la soledat no desitjada, el debilitament dels vincles veïnals o fins i tot la dimensió comunitària de la salut mental. Aquesta mirada ha d'estar present des del primer moment en el disseny del propi espai. En segon lloc, l'esmentat espai hauria de servir per impulsar la governança públic-comunitària al municipi, doncs cada volta hi ha més experiències d'equipaments municipals cogestionats amb la pròpia ciutadania.

Pressupost:

Alt

Termini d'execució:

Llarg termini

Indicadors d'avaluació:

Nombre i diversitat d'associacions participants

Nombre d'activitats realitzades en el primer any d'existència

Disseny dels òrgans de participació del centre cívic

Referent:

La Llei de Santsenca (Ajuntament de Barcelona)

<https://lleialtat.cat>

Taula resum de les propostes

Anàlisi per cicle de vida²

Infància (3)

- Impulsar un espai de criança compartida com a punt de suport a la primera criança per famílies i infants de 0-3 anys
- Reprendre la promoció dels entorns escolars segurs i saludables amb la participació de les AMPA's del municipi, introduint la mesura de la qualitat de l'aire.
- Creació dels consells alimentaris en els centres educatius del poble per promoure l'alimentació saludable.

Adolescents i Joves (3)

- Generar espais de trobada i de socialització en horari nocturn per adolescents i joves del municipi mitjançant accions atractives per a ells i elles.
- Dissenyar una Estratègia de l'espai urbà com a espai d'activitat física, joc i esbarjo, amb mirada de gènere i perspectiva inclusiva.
- Generar xarxes veïnals per a promoure espais cooperatius i no competitius per a la realització de l'esport.

Persones adultes i en etapa de criança (3)

- Impulsar un espai de criança compartida com a punt de suport a la primera criança per famílies i infants de 0-3 anys
- Impuls de les marxes saludables pel municipi, tractant d'atraure a població amb hàbits sedentaris o que es troba a soles.
- Generar xarxes veïnals per a promoure espais cooperatius i no competitius per a la realització de l'esport.

Transversal (4)

- Promoure una xarxa comunitària per la salut mental de Paiporta, que desenvolupe accions de recolzament familiar i grups de suport mutu
- Promoure la participació associativa mitjançant l'edició de materials físics i on-line de difusió de les activitats associatives que es donen al municipi.
- Obrir un centre cívic municipal que acollisca tota l'activitat associativa i veïnal que es done al municipi.

² Hi ha propostes que es situen en dues categories diferents perquè afecten específicament a dos grups poblacionals.

- Redissenyar una plaça municipal per promoure el seu ús, renaturalitzant l'espai i instal·lant equipaments urbans que atreguen al veïnat.

Persones majors (2)

- Donar continuïtat i ampliar els espais de suport mutu per a les persones cuidadores del municipi de Paiporta.
- Impuls de les marxes saludables pel municipi, tractant d'atraure a població amb hàbits sedentaris o que es troba a soles.

Anàlisi per termini d'execució

Curt termini (7)

- Donar continuïtat i ampliar els espais de suport mutu per a les persones cuidadores del municipi de Paiporta.
- Creació dels consells alimentaris en els centres educatius del poble per promoure l'alimentació saludable.
- Redissenyar el Consell de salut municipal per consolidar un espai veïnal i associatiu
- Campanyes de promoció de l'associacionisme local i de la participació a les entitats
- Promoció dels entorns escolars segurs i saludables, reprenent el projecte Infància amb Paiporta
- Impuls de marxes saludables pel municipi
- Disseny d'una estratègia per dinamitzar l'espai urbà com a espai d'activitat física, joc i esbarjo

Mitjà termini (6)

- Impulsar un espai de criança compartida com a punt de suport a la primera criança per famílies i infants de 0-3 anys
- Promoure una xarxa comunitària per la salut mental de Paiporta
- Redisseny participatiu d'una plaça per promoure el seu ús i renaturalitzar l'espai
- Realització d'una prova pilot per obrir un pati educatiu en horari de vesprada per al foment de les activitats juvenils i associatives
- Generació de xarxes veïnals per a promoure espais cooperatius i no competitius per a la realització de l'esport
- Realitzar unes jornades formatives anuals sobre promoció de la salut i democratització de les cures

Llarg termini (2)

- Generar espais de trobada i relacionals en horari nocturn per adolescents i joves del municipi a l'Espai Jove (?)
- Obrir un centre cívic municipal que acollisca tota l'activitat associativa i veïnal que es done al municipi.

7_ Document de seguiment del Pla

En darrer lloc, cal afegir un darrer apartat que establisca orientacions per al desplegament del Pla al municipi. Com s'ha deixat entreveure en diferents apartats d'aquest pla d'acció, entenem l'execució d'un Pla com una oportunitat per articular un procés col·lectiu que apel·la a una gran diversitat d'agents locals, tant a àrees de l'Ajuntament, entitats ciutadanes com els centres de salut. Per això, és una oportunitat per enfortir i socialitzar un discurs i una pràctica de la promoció de la salut. Considerem que cada volta aquest enfocament d'entendre els Plans com quelcom més que un document de planificació va obrint-se pas. En conseqüència, és important atendre a almenys tres aspectes relacionats amb el desenvolupament de les accions establides: el seguiment, la comunicació i l'avaluació.

> El seguiment del Pla

Aquest Pla d'acció s'ha realitzat mitjançant un procés participatiu que ha involucrat a la ciutadania i al personal tècnic municipal, com també va passar en la redacció del diagnòstic elaborat abans de la pandèmia. Així mateix, hi ha accions que ja estan en desenvolupament en l'àmbit de la promoció de la salut que compten amb una alta implicació de l'associacionisme paiportí. Per aquest motiu cal atendre a com seguir-los fent participants del desplegament de les accions del Pla. Igualment, és fonamental que la ciutadania monitoritzi i fiscalitzi l'execució del Pla, com a compromís adquirit pel govern municipal. Per a aquests objectius, Paiporta compta amb una potencialitat, que és el Consell municipal de Salut.

Tanmateix, cal tenir present que hi ha dues propostes del Pla vinculades especialment a la qüestió del seguiment, com són les propostes número 12 i 13. La primera d'elles es refereix a generar dintre de l'òrgan del Consell un espai menys institucionalitzat i més dinàmic per incloure a la ciutadania en els moments deliberatius i de decisió. Aquest nou dispositiu de participació hauria de ser un element essencial per acompanyar l'execució del Pla, generant-se grups de treball entre les associacions locals que faciliten el desenvolupament de les propostes fixades.

D'altra banda, l'articulació de dinàmiques intersectorials dintre de l'administració local també és una clau d'èxit en el desenvolupament del Pla. Per això, és important que el Consell de Salut impulse grups de treball específics amb personal tècnic de diferents àrees de l'administració, d'acord amb les característiques i especificitats de cada acció. En certa forma es tracta de fer realitat el plantejament del IV Pla de Salut de promoure aquesta "en totes les polítiques locals".

> La comunicació del Pla

A l'igual que amb la participació dels agents, és important atendre a algunes orientacions per a la comunicació del Pla de salut així com de les seues accions. A mode esquemàtic, cal tenir en compte:

- Generar una imatge corporativa i un *claim* que acompanye totes les accions del Pla així com, en termes més generals, les que s'inclouen dintre de l'àrea de promoció de la salut
- Seria interessant que aquesta imatge estiguera en sintonia amb els pressupostos teòrics i metodològics del Pla, pel que girara al voltant de la idea de Ciutat Cuidadora, que ja s'han assajat de forma exitosa a la ciutat de Madrid o València.
- Cal incorporar a la mateixa ciutadania a la definició del vessant comunicatiu, com per exemple ja ha ocorregut en la Xarxa de la soledat no desitjada del municipi, en la mesura que siga possible.

- Informar amb regularitat en les xarxes socials de l'Ajuntament dels avanços que es produïsquen en les diferents accions del Pla. Quan es considere oportú, fer-ho també mitjançant notes de premsa.
- Treballar també en la visibilitat del procés cap a fora del municipi, presentant el Pla o les accions que es realitzen a premis, tractant de fer xerrades, etc. per reforçar el procés local al voltant de la promoció de la salut.

> **Avaluació**

En darrer lloc, un dels aspectes més importants a tindre en compte a l'hora de posar en marxa la implementació del pla és contrastar l'impacte que aquest pot tindre en la salut de la població de Paiporta. Per això, és necessari incorporar de manera transversal l'avaluació durant totes les fases d'implementació del Pla, és a dir, des de la posada en marxa de les accions fins a la seua finalització. A més, és fonamental que aquest procés compte també amb la participació tant de la ciutadania com del personal tècnic implicat, per tal de contemplar la diversitat de percepcions i impactes que es poden generar al voltant de les accions.

Per a facilitar aquest procés, des de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Generalitat Valenciana, s'està desenvolupant una ferramenta per a mesurar l'impacte de salut de les polítiques locals, la qual s'ha anomenat "DECIDE". Prompte, es publicarà una guia on es detallarà el procediment a seguir, al mateix temps que alguns materials útils per aquesta. Així, cal tindre en compte que serà necessari dedicar almenys dos tallers participatius a l'avaluació: un previ a la implementació de l'acció i un posterior.

Com que dur a terme aquest procediment per a les 15 propostes del pla pot desbordar els recursos tècnics vinculats a la implementació d'aquest, es proposa elegir almenys una acció de cada eix per a aplicar la ferramenta i avaluar l'impacte que aquestes propostes tindran.

Paiporta, 2022